

ooggetuige van den storm en de schipbreuk in de Oude Wereldzee.

En midden in die schildering staat dit woord van den apostel Paulus. Tenuidden van de groeiende paniekstemming staat Paulus daar met de bemanning en de passagiers om zich heen, en verhaalt hem, dat in den voorbijgegaanen nacht hij hem heeft gestaan een Engel Gods, „wiens ik ben“.

Dat is een geloofsbelijdenis. Kort, van slechts drie, of eigenlijk maar twee woorden. De belijdenis: ik ben van God; Gods eigendom; Hem behoort ik voor leven en sterven toe.

Ja, een prachtbelijdenis. Het hart en de kern van alle geloofsbelijdenis, die ooit een kind van God af kan leggen.

Maar — haar kleur ontvangt ze hier door de bijzondere omstandigheden, waaronder ze is afgelegd. Niet geschreven ergens in een studeerkamer. En ze is niet gezegd op een vergadering, van te voren overdacht of van buiten geleerd en daarna opgezegd als een behoorlijk antwoord.

Het stormt. Lucas schrijft, dat voorts alle hoop van behouden te worden, aan de schepelingen ontnomen werd. De schipbreuk staat voor oogen in den razenden orkaan. De dood grijnst hen aan. Het wordt aan boord een onbeschrijfelijke paniek.

En dan, dan staat daar die Jood te midden van de radelooze massa, en zegt met iets als hemelglans in zijn oogen zijn belijdenis: wiens ik ben. Dat is: ik ben veilig, geborgen bij mijn God! Dies zal geen vrees ons doen bezwijken! De taal van heilige heerlijk rust en van rotsvast geloof in het aangezicht van den dood.

Daar staat in die drie woorden heel de onbeschrijfelijke en onuitputtelijke rijkdom van een kind van God.

Een rijkdom, die ervaren is in het jaar, dat sterft. Ja, het heeft gestormd. Gierend sloeg de orkaan de levenszee en de volkenwereld. Ellende van allerlei aard. Ontwrichting en jammer. En nog is er het einde niet. Zijn er niet de velen, wien alle hoop van „behouden te worden“ ontnomen is? Die in dof pessimisme neer hebben gezeten?

Aan het slot van het jaar overdenken we even. Het is, of alles nog eens weer aan ons oog voorbijtrekt als de beelden op een rolprent.

Hoeveel zorg; en vrees; en angstgeschreeuw van vergaan.

En toch: ook in 1932 heeft de God van uw leven immers getoond, dat Hij u in Zijn handen had graveerd en in Zijn armen had geborgen en aan Zijn hart, Zijn Vaderhart had beschut.

Zoodat nu, aan het slot van het jaar daar iets als beschaamdheid valt over zoovele zielen van geloovigen; de vraag aan de eigen ziel: waarom waart ge in mij ontrust? Ja, waarom toch? Want het was veilig bij mijn God, „wiens ik ben“.

Dan wordt het dankend aanbidden: meer dan een Vader zorgdet Gij.

Zoo is de belijdenis van Gods kind ook voor het jaar, dat komt. Haastig sterft het oud geworden jaar weg, en het nieuwe rijst aan de kim.

Er is in het sterven van het oude en het komen van het nieuwe jaar iets, dat ons beangstigt. We voelen ons voortgejaagd door de geheimzinnige macht van het onbekende naar de eeuwigheid heen.

Met een klem, die het woord het gehele jaar niet heeft, hooren we het woord van den ouden Psalm: we brengen onze jaren door als een gedachte.

En de vraag rijst in onze ziel, wat het nieuwe jaar brengen zal.

Van allen kant hooren we stemmen, die spreken van sombere verwachtingen. Van een verder om zich heen grijpen van de wereldcrisis. Van oorlogsrumor en van revolutiegevaar.

Het stormt om ons heen, ja. We voelen het geweld der opgezweepte golven en we hooren het rumoer.

Maar te midden van al wat beangstigt en beangstigd is, sta Gods kind rustig in die veilige wetenschap van zijn God en Vader in Christus: wiens ik ben!

Dan is het veilig bij Hem. Geborgen in den storm.

Als ge dat maar weet, zeker weet: wiens ik ben! Laat het dan in 1933 al stormen misschien; ja, al zou de storm aanzwellen tot een orkaan — dan staat daar in den storm Gods kind met dat heerlijk rustige woord: wiens ik ben.

Wij hebben 's Vaders Zoon aan boord,
En veilig strand voor 'loog. C. B.



KERKELUK LEVEN

Een vervolg op Assen. (II.)

Het boek van Prof. Aalders heeft voor wie in onze kerkelijk-theologische samenleving bewust zijn plaats innemen, en nog eens weer bepalen wil, reeds enkel door de breedheid van zijn stof groote waarde en opvoedende kracht. Het valt immers

niet te loochenen, dat in de dagen van Assen velen op een dwaalspoor gebracht zijn, wij ze alleen maar oog hadden voor den buitenkant der daar ter sprake gebrachte kwestie. Het ging voor hun begrip over een „sling“ en over „een paar boomen“; maar dat achter die twee een ontzaglijk vraagstuk lag, begrepen ze niet. Nu heeft Prof. Aalders in dit nieuwe boek de vragen van Genesis I—III in het algemeen gesteld. Gesproken wordt niet slechts over die twee bijzonderheden, doch over het vraagstuk der openbaring in algemeen en bijzonder opzicht. Eerst komt de schepping aan de orde. Hierbij wordt gehandeld over het „dat“ en het „hoe“ der openbaring, waarbij tegen de ethischen en de „Zwitsers“ de positie afgetekend wordt. In verband hiermee krijgt ook het vraagstuk der openbaring voor de optekening een beurt, en de nadering van de scheppingstraditie onder de volken, het oude vraagstuk ook van Babel en Bijbel over de schepping, alsmede de verhouding tusschen Egypte en de Bijbel.

Dan eerst wordt — en ook hier wordt weer een breede behandeling van het algemeene vraagstuk telkens vooropgesteld — het materieel gedeelte van dit eerste hoofddeel over de schepping gegeven.

Na algemeene beschouwingen wordt gehandeld over schepping en wereldbeeld, over Schepper en schepping, de scheppingsdagen, de orde der scheppingen, den mensch. Dit alles vormt de inleiding en het eerste hoofddeel over de schepping.

Het tweede hoofddeel daarna bespreekt paradijs en val. Weer wordt ook over deze onderwerpen dezelfde reeks van formele vragen gesteld en beantwoord, als in betrekking tot de schepping gebeurd is, en wordt in het hierna volgende materieel gedeelte gesproken over de verschillende opvattingen van het paradijsverhaal als geheel, over de ligging van het paradijs, de beide boomen en het proefgebod, de slang, val en vonnis.

Een volgenden keer hopen we nog iets over dit rijke boek te zeggen.

K. S.

„Voor“ en „Tegen“. (I.)

Het is op herhaald verzoek van lezers, dat ik hier enkele opmerkingen geef over de reeks van teksten uit het Nieuwe Testament, die ik hieronder volgen laat:

Wie tegen ons niet is, die is voor ons.
Wie met mij niet is, die is tegen mij.
Wie met mij niet vergadert, die verstrooit.
Luc. 9:50b, Marc. 9:40, Luc. 11:23, Matth. 12:30.

Dat ik over deze plaatsen iets opmerk, vindt zijn verklaring (voor wat het algemeene belang betreft) in het feit, dat ze zoo dikwijls misbruikt worden in de tegenwoordige debatten over eenheid en samenwerking, en (wat de directe aanleiding betreft) in een brief van een lezer:

„Op één van mijn reizen hierheen, kreeg ik een bundel meditaties. In één van die meditaties trof me, wat de schrijver daar zegt over Lucas 9:50b „wie tegen ons niet is, die is voor ons“. Het komt hierop neer. God is tenslotte barmhartig, en wie dan niet tegen Hem is, wel, die is voor Hem. Nu maak ik hier (de schrijver van dezen brief woont in Oostenrijk, K. S.) met heel veel menschen kennis, waarvan ik zou willen zeggen: Zij zijn niet tegen Hem, dus voor Hem. En dan verder redeneerend, zooals de schrijver van de bewuste meditatie deed: als ze voor Hem zijn, dan zullen ze niet verdoemd worden. Deze tekst kwam mij erg goed van pas, want 't is toch wel heel wreed te moeten denken, dat al die menschen, die „niet tegen Hem zijn“, verloren zullen gaan. (Zie ook Marcus 9:40.)

Nu staan daar andere teksten tegenover: Lucas 11:23, „wie met mij niet is, die is tegen mij“ en Matth. 12:30. Nu wilde ik U het volgende vragen: Zou U in „De Reformatie“, het eenige kerkelijke blad dat ik hier ontvang, eens willen schrijven over Lucas 9:50b en zoo mogelijk in verband met de twee andere teksten uit Lucas 11 en Matth. 12?”

Tot zoover de schrijver.

Zijn vraag heeft mijzelf ook meermalen beziggehouden. En uit gesprekken weet ik, ook uit lectuur, dat velen redeneeren zooals hij. Hetgeen ik dan ook verstaan kan.

Toch lijkt de redeneering me onjuist. Hetgeen ik trachten zal, aan te toonen. Om dan vervolgens te zeggen, wat ik zelf van dien tekst of van die tekstenreeks meen te moeten verstaan.

Schrijver van dezen brief, daarmee met zeer velen in wat men noemt „goed gezelschap“ zijnde, betreft één van de hierboven afgedrukte bijbelwoorden dadelijk op de vraag van eeuwige rampzaligheid of eeuwige zaligheid.

Maar dat lijkt me al vast onjuist. Daarvan staat in den tekst geen woord.

Ja, maar, zal de schrijver mij dadelijk tegenwerpen, het „voor“ of „tegen“ Christus zijn, beslist toch immers over ons „eeuwig wel of wee“?

Ik antwoord daar weer op: voor ons besef moge het geen open vraag meer zijn, of inderdaad „de beslissende“ keus ook tevens zou „beslissen“ over „eeuwig wel of wee“, maar toch komt de vraag dadelijk op: is die beslissende keus inderdaad bedoeld met dat: „voor“ of „tegen“ zijn, waarvan de tekst hier spreekt?

Om dat te weten, stellen we twee vragen:

a. wat is toch eigenlijk de „beslissende keus“?
b. is hier wel sprake van die „beslissende keus“?

Inzake vraag a. zou ik willen zeggen: de meeste menschen spreken van de „beslissende“ keus; niet, zooals hier zooveel gebeurde, van de „beslissende“. Maar in dat woord „beslist“ zit al dadelijk een groote moeilijkheid. Hoevelen, die wij toch onmiddellijk rekenen tot Gods wedergeboren kinderen, (voor wie dus God „beslist“ heeft) zijn voor zichzelf toch niet „beslist“? Aan den anderen kant: hoevelen denken niet, dat zij „beslist“ hebben voor eeuwig, en hebben toch feitelijk niet beslist voor eeuwig? Er is nog een derde mogelijkheid: dat niemand eigenlijk goed weet, of in of door iemand reeds „beslist“ is. Denk aan Paulus, op den weg naar Damascus, straks in Damascus. De eene theoloog (dr. Kuiper) zegt: hij was toen al wedergeboren: God had in hem beslist, maar hij moest zelf nog beslissen met bewustheid (in de bekeering), hoewel hij toch ook eigenlijk zich al principieel had overgegeven aan den God der vaderen. De andere theoloog (Ridderbos, leerling van Kuiper) zegt: hij was toen nog niet wedergeboren. Beiden, hoezeer verschillend, zeggen: als ge het aan Paulus zelf gevraagd hadt, zou hij vóór Damascus gezegd hebben: ik heb beslist, ik ben wedergeboren, en in Damascus gezegd hebben: ik ben volstrekt onwedergeboren... wee mij, ik verga, ik zal mijn Rechter om genade bidden.

M.a.w. wat wij „beslist“ noemen, is meestal een subjectieve meening omtrent onze al-of-niet-beslistheid.

Maar die subjectieve meening is nooit betrouwbaar. Al wordt ze dan ook in de verslachte kerk doorgaans met reverentie behandeld, en zorgvuldig gekweekt. Demas, met Paulus nog op reis zijnde, had volgens hemzelf, volgens Paulus, volgens de tijdgenooten, de „beslissende keus“ gedaan. Later bleek: het was toch niet zoo geweest. En van de later gedane keus der „tegenwoordige wereld“ kan Demas ook best teruggekomen zijn.

Om al deze redenen spreek ik hier liever van de „beslissende keus“. D.w.z. van die radicale, inwendige, vernieuwing in het hart, die wedergeboorte heel, voorzover deze dan voor het eerst beweging brengt in het wilsleven. Want wedergeboorte is Gods werk; en zij beweegt van binnen uit den geheelen mensch.

Maar de moeilijkheid is hier nu weer: dat de mensch, als hij wedergeboren wordt, daarbij geheel lijdelijk is; m.a.w.: in dat uur van „beslissing“ kiest hij, actief, heeltemaal niet. En wel komt straks die wedergeboorte, als kracht van vernieuwing, hem, dien mensch, met al wat in hem is, aangrijpen, omzetten, bewegen, doch: een eerste „beweging“, „neiging“, „toekering“ tot God is nog niet een den wil bekende keus.

Dat laatste woord blijve hier nu maar verder onbesproken, anders komt er nog heel wat „zielkunde“ bij te pas.

Maar dit is toch wel duidelijk: een „keus“ is doorgaans een daad, wil men: een zelfbinding, een zelfbepaling, waarbij de wil, niet zonder bewuste werking van het verstand, en in samenwerking met dat verstand, zich strekt naar een doel; of ze is een door het verstand uit nadenken veroverde bewust geformuleerde uitspraak vóór een bepaalde waarheid, de aanvaarding van een „stelling“, waarvóór het verstand zich uitgesproken heeft.

Maar zulk een keus is nu weer niet voor altijd vast te leggen. Integendeel, ook met die keus zullen verstand en wil nog altijd weer op- en neergaan. Petrus, toen hij bitter weende om zijn verraad, zou op de vraag: hebt gij de „beslissende keus“ gedaan? — geantwoord hebben: houd op, ik niet, ik niet. Toch had hij gedaan, wat de meeste menschen noemen: de besliste of beslissende keus. Kennen wij de „onberouwelijke“ keus? Zeker: er is sprake van een „onberouwelijke“ keus van God als gever en als herschepper (Rom. 11:29). Maar Gods keus van mij is wat anders dan mijn keus van Hem. Het laatste is gevolg van het eerste. En wat dan dit laatste (van mij) betreft: wel lezen wij van een „onberouwelijke bekeering tot zaligheid“ (2 Cor. 7:10); maar daar is sprake van „bekeering“ des verstands, waarover dat verstand nooit berouw zal krijgen, zoo vaak het zich wezen en doel der bekeering maar recht voor oogen stelt. Maar aan dat laatste mankeert het nog al eens. Wij gelooven (ik herzeg: wij gelooven, hebben dus geen uitwendig-dwingend bewijs ervoor) wij gelooven de volharding der heiligen: wij gelooven dus, dat in den wortel van hun wezen, in hun persoonlijkheidskern, de keus, de neiging van den wil tot God, nooit kan ongedaan gemaakt worden; en tevens, dat de vrucht daarvan steeds openbaar zal worden. Maar dezelfde belijdenis, die ons dit voorhoudt, bewijst tevens, dat aan de oppervlakte die innerlijke vastheid lang niet altijd blijkt.

Moeten wij dus spreken van een „beslissende keuze“, dan is dat eigenlijk alleen mogelijk, als we aan Gods „keuze“ denken. Want datgene wat in ons beslissend is, is tenslotte geen keuze,

maar e
geboort
(weder)
(vroegst
Dordisc
wel van
nooit o
en als z
twijfeler
gedaan-
zulk een
altijd ie
altijd la

LT

Naast
steyn, c
moge ik
ningen“
slachten
halen. E
Maria, v
verzen
worden:
geven. E
mystiek,
is er die
den een
vorm 's
ook wees
schillend
Lodenste
verleden
't Vers
jaars“ en

Daar
Het n
End
Daar
(Den
In 't

Mij h
Door
Ter r
Ten
Duyck
Van c

De so
Den k
Op m
Sijn g
Heb i
Sijn S

Der d
D'omn
Die ha
Maar
Heb i
Ten d

Wel v
De dag
(Ons e
en deel
In wo
Die su

Wat
Met h
Dit ja
Die les
Mijn e
Waar

Wat w
Van so
Dan om
Wat se
Dan s
Dan s

Mijn S
Genna
Gesteld
Maack
Dat iel
Tot U

Wit gij
En dat
En voe
Uyt uy
En doe
Mijn j

Dat he
Met an
Schepp
Aan st
Doe 't
Toidat

Of Hen
(Daar
verlang